

Средно училище "Васил Левски" град Елин Пелин

гр. Елин Пелин, бул. "Витоша" №3, ☎072560236, <https://su-vasillevski.com>

УТВЪРЖДАВАМ:.....
ДИРЕКТОР: /Мариета Христова/

ПЛАН
ЗА РАБОТА НА УЧИЛИЩЕН КООРДИНАЦИОНЕН СЪВЕТ
ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ
ЗА УЧЕБНАТА 2024/2025 ГОДИНА

Настоящият план е изготвен и следва принципите, заложиени в Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище, утвърден със заповед № 1832/13.09.2024 на основание РД 09-5906/28.12.2017г. на МОН и Училищния механизъм за противодействие на училищния тормоз.

Планът се базира на извършената оценка на проблема с насилието в училище въз основа на въпросник в началото на всяка учебна година и се актуализира в началото на всяка учебна година в резултат на оценката върху проблема с насилието в училище, извършена в края на учебната година.

Планът за противодействие на училищния тормоз за учебната 2024/2025 година е съобразен с нормативните актове, плановете, програмите и стратегиите относно безопасността и здравето на децата.

I. Принцип - прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

II. Състав на координационния съвет:

Председател: Ирена Цвяткова –зам. директор УД

Членове: Елка Кирилова Маркова – логопед

Борислава Петрова - психолог

Милена Френкева- психолог

Иво Бисеров- учител ФВС

Станислав Партъчев –учител по математика

Мая Евгениева- учител по БЕЛ

Йоана Николова- председател УС

Илина Цветанова-член на ОС

: III. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА

1. Осъзнаване и оценка на проблема.

- 1.1. Оценката на тормоза се организира от ръководството на СУ „ Васил Левски” със съдействието на Училищния координационен съвет /УКС/ за справяне с насилието в началото и в края на всяка учебна година с цел определяне на формите и видовете тормоз, участниците в тормоза и местата, където най-често се случва.
- 1.2. Провежда се чрез анкета/стандартизиран въпросник от класните ръководители до 3 седмици от началото на учебната година и до 3 седмици преди края на учебната година.
- 1.3. Резултатите се обработват в десетдневен срок от УКС за справяне с насилието.
- 1.4. След обобщаване на резултатите от изследването, заместник -директора запознава педагогическия персонал с оценката на проблема на Педагогически съвет.
- 1.5. На базата на извършената оценка се изготвя план за противодействие на училищния тормоз от УКС за справяне с насилието, който се актуализира всяка година до края на месец октомври.

2. Дейности за предотвратяване на училищния тормоз.

Дейности на ниво клас/класна стая

2.1. С цел създаване на пространство, в което се говори открито за тормоза:

- в часа на класа всеки класен ръководител използва формите на групова работа, дискусия, решаване на казус, споделяне на опит за разясняване на проблема за същността и видовете тормоз между учениците;
- учителите по БЕЛ, история, география и предметите от философския цикъл планират теми от учебното съдържание за работа и анализ по проблема насилие, ценностите, социалните роли, функциониране на институциите;
- родителите се поканват за участие в тези занятия.

2.2. Класните ръководители провеждат перманентни разговори с родителите в индивидуални или групови срещи за това какво е тормоз и какви са преживяванията на извършителя и потърпевшия, дали той се чувства унижен или заплашен.

2.3. Всяка паралелка заедно с класния ръководител изработва общи правила на поведение в училище.

2.4. Класният ръководител, заедно с учениците изработва процедура, описваща мерките в случай на нарушаване на правилата.

Дейности на ниво училище

1.1. УКС за справяне с насилието, съгласувано с класните ръководители договаря единен механизъм с ясно разписани отговорности, за предотвратяване и реагиране при проява на тормоз и насилие в гимназията.

1.2. УКС за справяне с насилието, съгласувано с класните ръководители обобщава всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулира общоучилищни ценности и правила, които стават част от училищната политика.

1.3. Ръководителят на компютърен кабинет отговаря за запознаване на училищната общност и родителите със Заповед РД09-5906/28.12.2017 г. на Министъра на МОН и с настоящия „Механизъм за противодействие на тормоза в СУ „Васил Левски”, като публикува тези документи в училищния сайт.

1.4. Главните учители в гимназията предлагат на ръководството мерки и изработват процедура за усъвършенстване на системата на дежурство с оглед на това да бъдат обхванати местата в гимназията, където при етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз.

1.5. УКС за справяне с насилието организира и провежда подкрепящо обучение на класните ръководители на тема: „Какво представлява тормозът, разпознаваме ли го, какво можем и искаме да направим и как да го направим”.

1.6. Председателят на училищната комисия за квалификация, съгласувано с директора планира обучения за повишаване на квалификацията на учителите в областта за справяне с училищния тормоз.

- 1.7 Ученическият парламент периодично подготвя информационни табла срещу тормоза, повишаващи чувствителността към проблема.

Дейности на ниво общност

- 1.1. Класните ръководители съдействат на УКС за издирване на родители от областта на помагащите професии, като психолози, социални работници, лекари, журналисти, спортисти, музиканти, драматурзи, художници и др., които да бъдат включени в различни училищни инициативи.
- 1.2. УКС за справяне с насилието, съгласувано с директора осигурява реални партньорства с външни за училището организации, служби и специалисти:
- Дирекция "Социално подпомагане" - Отдел „Закрила на детето”
  - Общинска комисия за БППМН;
  - РУП – Детска педагогическа стая;

IV. ДЕЙСТВИЯ ЗА СПРАВЯНЕ С УСТАНОВЕН УЧИЛИЩЕН ТОРМОЗ

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладяни от *учителите*, а някои от *самите деца*. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. Важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват.

Ако се касае просто за приятелска игра *учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят*.

Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз е необходимо да се предприемат следните действия.

1. Прекратяване на ситуация на тормоз.

Задължение на всеки учител/служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел, като:

- В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно;
- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията;
- Важно е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Реакции спрямо ученика, упражнил тормоз.

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класният ръководител.

- Учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, показва ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че хората правят грешки, които следва да бъдат поправени, без да се налагат наказания;
- Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката

си. С това негово решение трябва да се съгласи и потърпевшият от тормоза ученик;

- Класният ръководител изслушва ученика, упражнил тормоза в отсъствието на потърпевшият ученик;
- След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на учениците и дава обратна връзка;
- Класният ръководител може да потърси съдействие и от другите учители, които също могат да подпомогнат работата му като наблюдават ученика във взаимоотношенията му с другите ученици и дават насоки за действията и мерките, които учителят да предприема при необходимост.

Процедури и алгоритъм при установен училищен тормоз между учениците.

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Отговорни лица
Ниско нарушение на правилата	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица	Учител, възпитател и класен ръководител
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Докладна до УКБПМН – възстановяване на щетата, разговаря се с родителите	Класен ръководител, възпитател, Училищна комисия, разговор с родители
Сериозно – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето-извършител.	Насочване към МКБППМН и полицията, ОЗД и община по силата на Координационния механизъм; психологична подкрепа в общността. Писмо за тормоз – среща с родителите – възстановяване на щетата	Директор

	– включване на учениците в допълнителни програми/ които се предлагат/.	
--	--	--

1.1 При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата се прилага подходът за възстановяване на щетата, уведомяване на класния ръководител и УКС, като се състави протокол за тормоз.

- Класният ръководител уведомява родителите за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията;
- Разговорът се провежда в партньорски взаимоотношения, като се предоставя отворено пространство за споделяне на техните опасения и гледни точки;
- Родителите трябва да бъдат запознати, че критиките, обидите и negliжирането на другия ученик от тяхна страна само ще задълбочат конфликта;
- От разговора могат да бъдат изведени конкретни договорки кой какво може да предприеме и какво се очаква като резултат;
- Учителят насочва родителите за консултация с педагогическия съветник.
- Учителят или служителят, станал свидетел на подобен тормоз, ако не може да се справи сам е длъжен да потърси помощ от охраната, дежурния екип или други лица, намиращи се в района на инцидента,;
- След прекратяване на физическия контакт между лицата, свидетелят на тормоза уведомява директора и регистрира ситуацията на насилие в единния регистър на училището;
- Директорът свиква УКС за справяне с тормоза и уведомява отдела за „Закрила на детето” по местоживее и отдела за „Закрила на детето” , местната комисия за БППМН, РУП;
- УКС за справяне с тормоза обсъжда ситуацията на свое работно заседание и съставя протокол за тормоз, уведомява класния ръководител и родителите на учениците като ги насочва към местната комисия за БППМН и РУП, ОЗД и общината по силата на координационния механизъм.

1. Реакции спрямо ученика, който е обект на тормоз

Работата с ученици, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден (или веднага след като е разбрал за случая, ако се касае за ситуация, за която е научил случайно) и да разбере какво точно се е случило;
- Необходимо е да се подчертае поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;
- Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

2. Реакции спрямо наблюдателите

- Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. От останалите очаква да направят същото, ако се случи в бъдещето;
- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо учениците, станали обект на тормоз.

V. УЧИЛИЩНА СИСТЕМА ЗА НАСОЧВАНЕ КЪМ ДРУГИ СЛУЖБИ

1. Регистриране на ситуации на тормоз.

- Създава се единен регистър за описване на ситуации на училищен тормоз;
- Всяка ситуация на тормоз се описва в регистъра от учители/служителя, който я е наблюдавал с цел проследяване развитието на случая във времето и планиране на подходяща интервенция
- Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „кратко описание на всяка ситуация“, „участници“, „клас“, „наблюдатели“, „предприети мерки“, „подпис“.
- Регистърът се съхранява на общодостъпно място в учителската стая;
- Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат необходимите мерки за взаимодействие с учителите, родителите.

2. Насочване към други служби.

В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“ .

Като първа стъпка се уведомява директора, който е задължен да уведоми съответния отдел „Закрила на детето“, местната комисии за БППМН, РУП и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

В тази връзка е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на социалните работници от отделите „Закрила на детето“ към Дирекциите „Социално подпомагане“. Социалният работник е професионалистът, който може да проучи ситуацията, в която се намира детето, условията, при които живее, родителският капацитет и при необходимост да предприеме мерки, които да подпомогнат детето и семейството като цяло.

VI. ДОКУМЕНТАЦИЯ НА УКС:

- ✓ УКС разработва годишен план за работа на УКС за противодействие на училищния тормоз в СУ „Васил Левски гр. Елин Пелин;
- ✓ изготвя информация относно дейността си в края на първия учебен срок и в края на годината;
- ✓ води Единен регистър за описване на ситуации на училищен тормоз;
- ✓ кореспонденция с институциите, с които си взаимодейства;
- ✓ протокол за регистриране на прояви на насилие в училище - протоколите се съхраняват в специално обособен за целта класъор;
- ✓ правила за действие в случаи на тормоз сред учениците;

УТВЪРЖДАВАМ.....
ДИРЕКТОР: /МАРИЕТА ХРИСТОВА/

ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЕ В СЛУЧАИ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ СРЕД УЧЕНИЦИТЕ

Настоящите правила имат за цел прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

I. Задължения на персонала

1. Училищен координационен съвет

Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище. Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни ценности, правила и последици.

Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.

Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.

Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.

2. Членове на УКС

Всяка година извършва оценка на ситуацията в училище чрез различни анкети и методики и я представя пред Педагогически съвет.

Съхранява протоколите за докладване на случаи на насилие.

Участва в екипите за работа по случай и разработва програми за работа с деца в риск.

Участва в дейността на Училищния координационен съвет.

Обучава групи от връстници и подпомага работата им като посредници при конфликти.

3. Класни ръководители

В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие. Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.

Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.

Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.

За всеки инцидент или проява на насилие попълват протокол, който предават на председателя на УКС.

Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.

Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от Центъра за превенция на насилието, МКБППМН и др. Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.

Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

4. Учители, които не са класни ръководители

Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.

Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.

Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.

Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

5. Дежурни учители

Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство.

Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.

Оказват съдействие на охраната при установени от тях нарушения на ученици и докладват на училищното ръководство, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

6. Помощен персонал

Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.

Познават основните принципи на действие и ги прилагат – правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.

Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор.

II. Процедура за информиране и съобщаване на случаи.

За ученици – жертва на тормоз могат да изпращат в електронна форма сигнала– на електронна поща на училището: elin_pelin_sou@abv.bg

Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.

Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на насилие между деца, е длъжен да информира училищното ръководство чрез попълване на формата за протокол.

III. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците.

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана в единен регистър на училището от учителя, който я е наблюдавал. При необходимост от допълнителна

работа с дете – жертва на насилие или дете, упражняващо насилие, се изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности на екип от психолог, класен ръководител и родител.

2. Действия в случаи на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик: учителят или служителят действат в следната последователност: извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват долекарска помощ; при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на телефон 112; уведомяват веднага училищното ръководство; уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява родителите/настойниците на детето; описват ситуацията писмено в единния регистър.

3. Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова. Всеки служител на СУ „Васил Левски“на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми директора на училището и помощник-директора. След проверка на случая директорът подава сигнал до Отдел „Закрила на детето“.